

գտարաններու, ձկնարաններու, օսլայի, թղթի, քիմիական նիւթերու, աղիքի գործարաններու մէջ աշխատողները ևն.:

Տաք մթնոլորտի մէջ աշխատանք. — Հնոցներու առջև աշխատանքը վնասակար է այն պատճառով որ նախ շատ ծանր է ու յոգնեցուցիչ ու յետոյ չափազանց քրտինք յառաջ կը բերէ ու կը տկարացնէ: Ասկէ դատ գործաւորը պարտաւորուած է շարունակ չնչել հնոցէն ելած վնասակար կաղեր:

Այս պայմաններու մէջ աշխատող գործաւորները միշտ ծարաւի են, շատ կը խմեն, գլխաւորաբար ողելից ըմպելիներ՝ իրենց ծարաւը յագեցնելու և իբր թէ ուժ ստանալու համար: Միւս կողմէ աշխատանքի պահուն օդի հոսանքներուն ենթարկուելով, կամ տաք միջավայրէն դուրս եկած ատեն, դիւրաւ պաղ կ'առնեն՝ եթէ լաւ պաշտպանուած չեն ցուրտին դէմ և կ'ունենան յօդային և ջրային ցաւեր, կուրծքի բորբոքումներ, ջերմութիւն, նիհարութիւն և ընդհանուր սպառօրմ:

Այսպէս են օր.՝ երկաթի, պղինձի, թիթեղի գործարաններուն մէջ մետաղ հալեցնող գործաւորները (fondeurs), երկաթագործները, կռնողները (lamineurs), հացագործները, մեքենավարները, ապակիի գործարաններու, ինչպէս նաև հնոցներու առջև աշխատողները:

Պաղ օդի մէջ աշխատանքը. — Հանքերու, նիւղներու, սառույցի գործարաններու, ինչպէս նաև մսի պահածոյի սառնարաններու (frigorifique) մէջ աշխատողները, նթակայ են յօդերու և ջրային ցաւերու. ձեռքերն ու ոտքերը կը թմրին, ձմեռնակ կ'ունենան ևն.: Այսու հանդերձ ինչպէս ըսինք, պաղ և խոնաւ տեղի մէջ աշխատանքը նուազ վնասակար է առողջութեան քան տաք և խոնաւ միջավայրի մէջ աշխատանքը:

Խտացած օդի և անօքսացած օդի մէջ աշխատանքը կարող է որոշ տկարութիւններ կամ արկածներ պատճառել. սակայն միայն կը յիշենք ու կ'անցնինք, որովհետև չենք կարծեր որ մեր ազգակիցներէն այդպիսի գործերու մէջ — օրինակ ծովու տակ սուզողներ կամ քանի մը հազար մեթր օդին մէջ բարձրացողներ — աշխատողներ գտնուին:

ԲՓ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ամերիկայի կարգ մը գործարաններու մէջ աշխատանքի միջոցին, կէսօրէն առաջ և նախընթրիքի պահուն գործաւորները զանազան ըմպելիներու փոխարէն միայն կաթ կը խմեն: Փորձը ցոյց տուած է որ անոց մէջ նուազ հիւսկոնքիւն կը պատահի և քէ աշխատութիւնը աւելի արդիւնաւոր է:

Բանաւորներ, միայն կաթ խմեցէ՛ք աշխատանքի պահուն: